

Додаток № 1

Критерії поурочного оцінювання на уроках з української літератури

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий рівень	
1	Учень/учениця на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи окремий літературний факт або явище (автора й назву твору, окремих літературних персонажів тощо)
2	Учень/учениця розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням (називає окремі факти з життя і творчості письменника, головних персонажів твору, упізнає за описом окремого персонажа твору, упізнає, з якого твору взято уривок тощо)
3	Учень/учениця розуміє навчальний матеріал і за допомогою вчителя дає відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності, називає на репродуктивному рівні жанр твору, упізнає літературний факт за описом або визначенням)
Середній рівень	
4	Учень/учениця має уявлення про зміст твору, може переказати незначну його частину та з допомогою вчителя визначає основні сюжетні елементи, на репродуктивному рівні відтворює фактичний матеріал
5	Учень/учениця знає зміст твору, переказує окрему його частину, знаходить у тексті приклади відповідно до сформульованого завдання, висловлює оцінювальне судження і доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, дає визначення літературних термінів
6	Учень/учениця знає зміст твору, може переказати значну його частину, з допомогою вчителя виділяє головні епізоди, уміє формулювати думки, називає риси характеру літературних героїв, встановлює окремі причиново-наслідкові зв'язки, дає визначення літературних термінів з прикладами
Достатній рівень	
7	Учень/учениця володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі приклади з тексту
8	Учень/учениця володіє матеріалом, за зразком аналізує текст, виправляє допущені помилки, добирає докази на підтвердження висловленої думки, застосовує відомі факти, поняття для виконання стандартних навчальних завдань
9	Учень/учениця володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань
Високий рівень	
10	Учень/учениця володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює літературні явища, працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал

11	Учень/учениця на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками комплексного аналізу художнього твору, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища літератури й культури, виявляючи власну позицію щодо них
12	Учень/учениця вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, має схильність до літературної творчості

Додаток № 2

Виразне читання напам'ять

Вимоги до виразного читання напам'ять

1. Відтворення емоційної насиченості твору (внутрішнє «бачення», робота творчої уяви читця – особливо поетичного тексту).
2. Розуміння ідейно-художнього смислу, а не лише фактичного змісту тексту.
3. Вміння висловити своє особисте ставлення, передати зміст і настрій слухачам.

Орієнтовна кількість слів для вивчення напам'ять уривків прозових текстів

Клас	5-й	6-й
Кількість слів	50–60	60–70

Критерії оцінювання виразного читання напам'ять

Бали	Критерії оцінювання
	Початковий рівень
1	Учень/учениця монотонно читає напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
2	Учень/учениця невиразно читає напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
3	Учень/учениця читає напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.
	Середній рівень
4	При читанні напам'ять твору учень/учениця допускає значну кількість помилок різного характеру.
5	Учень/учениця читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.
6	Учень/учениця читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.

Достатній рівень	
7	При читанні напам'ять твору учень правильно, чітко передає зміст твору, але виконує його невиразно, монотонно.
8	Вивчений напам'ять твір учень/учениця читає з окремими декламаційними огріхами.
9	Учень/учениця виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності.
Високий рівень	
10	Учень/учениця виразно, без помилок та неточностей, декламує твір напам'ять.
11	Вивчений напам'ять твір учень/учениця декламує, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного.
12	Читання напам'ять твору учнем/ученицею відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учень/учениця виявляє особисте ставлення до прочитаного, може сформулювати і висловити своє «надзавдання» (мету) читання твору.

Додаток №3

СПРИЙМАЄ УСНУ ІНФОРМАЦІЮ НА СЛУХ / АУДІЮВАННЯ

Перевіряється здатність учня/учениці сприймати на слух незнайоме за змістом висловлювання із одного прослуховування:

а) розуміти мету висловлювання, фактичний зміст, причинно-наслідкові зв'язки, тему і основну думку висловлювання, виражально-зображувальні засоби прослуханого твору;

б) давати оцінку прослуханому.

1. Перевірка аудіювання учнів/учениць здійснюється фронтально .

Учитель читає один раз незнайомий учням/ученицям текст, а потім пропонує серію запитань з варіантами відповідей. Учні/учениці повинні мовчки вислухати кожне запитання, варіанти відповідей до нього, вибрати один із варіантів і записати лише його літеру поряд із номером запитання.

У п'ятому класі здобувачам освіти пропонуються 6 запитань з чотирма варіантами відповідей.

Обсяг тексту аудіювання і тривалість звучання

Клас	Обсяг та час звучання текстів, що належать до			
	художнього стилю		інших стилів	
5-й	400– 500 слів	4– 5 хв	300– 400 слів	3– 4 хв
6-й	500-600 слів	5-6 хв	400-500 слів	4-5 хв

Оцінювання аудіювання

Правильна відповідь на кожне із 6 запитань оцінюється двома балами. Оцінювання здійснюється з огляду на те, що за цей вид діяльності учень/учениця може отримати від 1 бала до 12 балів. Якщо учень/учениця з певних причин не виконав/ла роботу, він/вона має пройти відповідну перевірку додатково задля того, щоб отримати відповідний бал.

Додаток № 4

СПРИЙМАЄ ПИСЬМОВІ ТЕКСТИ / ЧИТАННЯ

1. Читання вголос

Контрольна перевірка читання вголос здійснюється в 5-9 класах

1. Перевіряються здатність учня/учениці:

- а) демонструвати певний рівень розуміння прочитаного;
- б) виявляти вміння читати із достатньою швидкістю, плавно, з гарною дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм;
- в) виражати за допомогою темпу, тембру, гучності читання особливості змісту, стилю тексту, авторський задум;
- г) пристосовувати читання до особливостей слухачів (ступеня підготовки, зацікавленості певною темою тощо).

2. Перевірка вміння читати вголос здійснюється індивідуально: учитель дає учневі/учениці текст, опрацьований на попередніх уроках, деякий час на підготовку і пропонує прочитати цей текст перед класом.

3. *Матеріал для контрольного завдання:* знайомий учневі/учениці текст, дібраний відповідно до вимог програми для кожного класу; текст добирається з таким розрахунком, щоб час його озвучення (за нормативною швидкістю) окремих/ою учнем/ученицею дорівнював 1–2 хвилинам (для читання слід пропонувати невеликі тексти зазначених у програмі стилів, типів і жанрів мовлення, відносно завершені уривки творів або порівняно великий текст, розділений на частини, які читаються кількома учнями/ученицями послідовно).

4. *Одиниця контролю:* озвучений учнем/ученицею текст (швидкість читання у звичайному для усного мовлення темпі – 80–120 слів за хвилину).

Критерії оцінювання читання вголос

Рівень	Бали	Характеристика читання
<p>Початковий (Бали цього рівня одержують учні/учениці, які читають дуже повільно, припускаються значної кількості помилок у структуруванні тексту і речення, прочитанні і вимові слів, інтонуванні речень)</p>	1	Учень/учениця читає, не зв'язуючи слова між собою інтонаційно, не відділяючи одне речення від іншого, припускається значної кількості помилок на заміну, перестановку, пропуск (складів, слів); вимовляє в багатьох випадках слова відповідно до їх написання, а не до норм вимови; швидкість читання в кілька разів нижча за норми.
	2	Учень/учениця читає, відриваючи окремі слова одне від одного, не завжди відділяє одне речення від іншого; припускається помилок на заміну, перестановку, пропуск (складів, слів); вимовляє в багатьох випадках слова відповідно до їх написання, а не до норм вимови; швидкість читання складає орієнтовно третину від норми.
	3	Читання характеризується певним рівнем зв'язності, який проте ще недостатній, як і темп, що наближається до половини норми. Допускається ще велика кількість помилок різного характеру.
<p>Середній (Бали цього рівня заслуговують учні/учениці, які читають зі швидкістю, що наближається до норми, поділяючи текст на речення, пов'язуючи слова в реченні між собою, але читають не досить плавно і виразно, припускаючись помилок в інтонуванні, вимові тощо)</p>	4	Учень/учениця читає, зі швидкістю, що дещо перевищує половину норми, поділяючи текст на речення, але припускається значної кількості помилок в інтонуванні речень різних типів; у поділі речень на смислові частини, неправильно ставить логічний наголос; припускається орфоепічних помилок; читання не досить плавне.
	5	Учень/учениця читає зі швидкістю, що наближається до норми, в основному правильно інтонуючи кінець речення, але припускається помилок у поділі речень на смислові частини, логічному наголошуванні слів, а також в інтонуванні речень певної синтаксичної будови (за програмою відповідного класу); припускається орфоепічних помилок; читання не досить плавне.
	6	Учень/учениця читає зі швидкістю, що відповідає нормі, правильно інтонуючи кінець речення, логічно наголошуючи слова, але робить окремі помилки в поділі речень на смислові частини та в інтонуванні речень певної синтаксичної будови (за програмою відповідного

		класу); припускається орфоепічних помилок; читання не досить плавне.
Достатній (Бали цього рівня заслуговують учні/учениці, які читають плавно, з належною швидкістю, правильно інтонують речення і поділяють їх на смислові відрізки, але припускаються певних недоліків за деякими критеріями(вираження авторського задуму, виконання комунікативного завдання; норм орфоєпії, дикції)	7	Учень/учениця читає зі швидкістю в межах норми, у цілому плавно, правильно інтонуючи речення певної синтаксичної будови (за програмою відповідного класу), роблячи логічні наголоси; поділ речення на смислові відрізки в цілому логічно правильний, але цей поділ не пристосований до особливостей слухацької аудиторії; емоційне забарвлення тексту в читанні відсутнє; є орфоєпічні помилки.
	8	Учень/учениця читає швидко, плавно, досить правильно інтонуючи речення певних синтаксичних структур, роблячи логічні наголоси; поділ речення на смислові відрізки логічно правильний, але не завжди пристосований до особливостей слухацької аудиторії; темп, тембр, гучність читання не пов'язані з певним комунікативним завданням; емоційне забарвлення тексту наявне, але воно не виявляє авторського задуму; є орфоєпічні помилки.
	9	Учень/учениця читає швидко, плавно, правильно інтонуючи речення різної синтаксичної будови; поділ речення на смислові відрізки та логічне наголошування слів правильні, але в окремих випадках темп, тембр, гучність читання не пов'язані з відповідним комунікативним завданням; емоційне забарвлення недостатньо виявляє авторський задум; можуть бути орфоєпічні помилки.
Високий (Бали цього рівня заслуговують учні/учениці, які читають плавно, швидко, правильно інтонують речення і поділяють їх на смислові відрізки; добре відтворюють авторський задум, стильові особливості тексту, розв'язують комунікативне завдання; читають орфоєпічно	10	Учень/учениця читає виразно, з гарною дикцією; інтонація (поділ речень на смислові частини, логічне наголошування слів, мелодика речень різної синтаксичної будови), емоційне забарвлення, тембр, темп, гучність читання відтворюють авторський задум, стильові характеристики тексту, але в читанні можуть бути окремі недоліки(наприклад, недостатньо враховано комунікативне завдання, особливості слухацької аудиторії), незначні орфоєпічні огріхи.
	11	Читання учня/учениці цілком відповідає усім зазначеним вище критеріям (глибоке проникнення у зміст прочитаного, бездоганне дотримання орфоєпічних, інтонаційних норм,

правильно, з гарною дикцією)		виразна передача авторського задуму, стильових характеристик тексту, врахування комунікативного завдання, особливостей слухацької аудиторії).
	12	Учень/учениця читає винятково виразно, з гарною дикцією; глибоко й тонко відтворюючи емоційне забарвлення, авторський задум, стильові характеристики тексту; вміло виконує комунікативне завдання, визначене вчителем або самостійно.

Додаток № 5

ПИСЬМОВО ВЗАЄМОДІЄ ТА ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ / ПИСЬМО

Твір

Матеріалом для твору (усного/письмового) можуть бути: тема, сформульована на основі попередньо обговореної проблеми, життєвої ситуації, прочитаного та проаналізованого художнього твору; а також пропонувані для окремих учнів/учениць допоміжні матеріали (якщо обирається варіант диференційованого підходу до оцінювання).

Обсяг письмового твору з української мови

Клас	5-й	6-й
Кількість сторінок	0,5–1,0	1,0-1,5

Критерії оцінювання письмових творів

Бали	Рівні навчальних досягнень учнів	Мовне оформлення		Змістові помилки
		орфографічні пунктуаційні помилки	лексичні, граматичні стилістичні	
Початковий рівень				
1.	Побудованому учнем/ученицею тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи	15-16 і більше	13 і більше	<i>Окремі речення</i>
2.	Побудоване висловлювання учнем/ученицею характеризується	13-14	12	<i>Окремі фрагменти</i>

	фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення			
3.	Учневі/учениці слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання, потребує збагачення та урізноманітнення лексики й граматична будова висловлювання	11-12	11	Менше ½ норми
Середній рівень				
4.	Висловлювання учня/учениці за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізняватися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення добір слів, більше має використовуватися авторська лексика	9-10	9	7
5.	За обсягом робота учня/учениці наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена основна думка, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим	7-8	8	6
6.	За обсягом висловлювання учня/учениці сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але учневі ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції	5-6	7	5
Достатній рівень				
7.	Учень/учениця самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичні засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку	4	6	4
8.	Учень/учениця самостійно буде достатньо повне, осмислене висловлювання, загалом ґрунтовно висвітлює тему, добирає	3	5	3

	переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи			
9.	Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати	1+1 (негруба)	4	2
Високий рівень				
10.	Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту	1	3	1
11.	Учень/учениця самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю	1 (негруба)	2	-
12.	Учень/учениця самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю	-	1	-

Мовне оформлення перевірки письмових робіт

За письмове мовлення виставляють одну оцінку: на основі підрахунку допущених недоліків за зміст і помилок за мовне оформлення, ураховуючи їх співвідношення.

Оцінюючи письмові роботи (перекази, твори), враховують наявність:

- 1) орфографічних та пунктуаційних помилок, які підраховуються сумарно, без диференціації (перша позиція);
- 2) лексичних, граматичних і стилістичних помилок (друга позиція).

Загальну оцінку за мовне оформлення (МО) виводять таким чином: до бала за орфографію та пунктуацію додають бал, якого заслуговує робота за кількістю лексичних, граматичних і стилістичних помилок, одержана сума ділиться на 2:

МО:	4	5	$(7 + 8): 2 = 8$ балів
	I+V —	Л+Г+С	

Під час виведення єдиної оцінки за письмову роботу до кількості балів, набраних за зміст переказу чи твору, додається кількість балів за мовне оформлення і їхня сума ділиться на 2.

При цьому, якщо частка не є цілим числом, вона закруглюється в бік більшого числа.

Остаточний вигляд запису:

З — 4: 7 балів

МО — 4 — 5: 8 балів $(7+8): 2 = 8$ балів